

Η Ανάγκη Ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στην Ελλάδα

Η Ελλάδα διαθέτει ένα σημαντικό δυναμικό εγχώριων ενεργειακών πόρων. Ο κυριότερος από αυτούς είναι ο λιγνίτης και ακολουθούν η υδραυλική ενέργεια και οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), όπως η ηλιακή, η αιολική, οι μικρές υδατοπτώσεις και η βιομάζα (κυρίως τα γεωργικά και δασικά κατάλοιπα). Βάσει συντηρητικών εκτιμήσεων, το μέγιστο τεχνικοοικονομικά εκμεταλλεύσιμο δυναμικό των ΑΠΕ ανέρχεται στα 10 εκατ. TTP το χρόνο, δηλαδή κάτι λιγότερο από το 50% της σημερινής συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) η συμμετοχή των ΑΠΕ, συμπεριλαμβανόμενων και των μεγάλων υδροηλεκτρικών, είναι το 5.5% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας. Το ποσοστό αυτό εκτιμάται ότι θα αυξηθεί σημαντικά, αφού η ΕΕ στα πλαίσια εσωτερικής οδηγίας το 1991, για δραστική μείωση των εκπομπών CO₂, προωθεί προγράμματα όπως το ALTENER για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και το THERMIE για την εξοικονόμηση ενέργειας. Βασικός στόχος της ΕΕ μέχρι το 2005 είναι ο υπερδιπλασιασμός της συμμετοχής των ΑΠΕ στο ενεργειακό της ισοζύγιο.

Η αξιοποίηση των ΑΠΕ στη χώρα μας, σε σχέση με τις ευρωπαϊκές χώρες, είναι μικρή. Εξαιρέση αποτελεί η παραγόμενη θερμική ενέργεια από ηλιακά συστήματα (ηλιακοί θερμοσίφωνες εγχώριας κατασκευής) που αντιστοιχεί στο 50% περίπου της συνολικά παραγόμενης αντίστοιχης ενέργειας σε όλη την ΕΕ. Ο πολύ χαμηλός βαθμός αξιοποίησης αυτού του τόσο σημαντικού εγχώριου ενεργειακού δυναμικού είναι αποτέλεσμα έλλειψης μιας ολοκληρωμένης ενεργειακής πολιτικής, που θα ενέτασσε την ανάπτυξη των ΑΠΕ και της εξοικονόμησης ενέργειας μέσα στους πρώτους προτεραιότητας στόχους και θα παρείχε το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο και τα κίνητρα προς το σκοπό αυτό.

Η Πολιτική Ηγεσία του ΥΒΕΤ, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη σημασία της συμμετοχής των ΑΠΕ, κάνει στροφή προς την πλήρη ενσωμάτωση των ΑΠΕ στην ενεργειακή πολιτική της χώρας. Οι βασικοί άξονες και στόχοι του προγράμματος ανάπτυξης των ΑΠΕ αποβλέπουν στη συμμετοχή τους στην κάλυψη των ενεργειακών σε βαθμό που θα ανταποκρίνεται στο πραγματικό τεχνικοοικονομικά εκμεταλλεύσιμο δυναμικό τους.

Για την υλοποίηση του προγράμματος αυτού προωθούνται με γοργούς ρυθμούς οι απαιτούμενες θεσμικές και κανονιστικές ρυθμίσεις όπως η ένταξη στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) επενδύσεων ύψους 24 Δις Δρχ για ΑΠΕ και 42 Δις Δρχ για εξοικονόμηση και η κατάθεση νομοσχέδιο στη Βουλή περί *"Ρύθμιση θεμάτων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας από Συμβατικά Καύσιμα και άλλες διατάξεις"* το οποίο αποσκοπεί στην άρση των μέχρι σήμερα δυσκολιών εφαρμογής του αντίστοιχου σε ισχύ Νόμου 1559 του 1985. Πρέπει να σημειωθεί ότι εάν εξαιρεθεί κανείς τις τεχνικές αδυναμίες του Νόμου 1559 του 1985, πρωτοποριακού κατά τα άλλα για την εποχή του, βασική αιτία αναστολής κάθε προσπάθειας για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και της συμπαραγωγής ήταν οι έως τώρα οι αναχρονιστικές αντιλήψεις του κατεστημένου της ΔΕΗ, η οποία ως κύριος φορέας της ηλεκτροπαραγωγής είναι και ο κύριος υπεύθυνος για τη μη μέχρι σήμερα προώθησή τους αλλά και για την δυσφήμησή τους στην κοινή γνώμη.

Στο ενεργητικό της ΔΕΗ χρεώνεται αστοχίες, όπως: γεωθερμία στη Μήλο και στη Νίσσηρο, αστοχία στην επιλογή ανεμογεννητριών σε δύο μεγάλα αιολικά πάρκα, Κρήτης και Εύβοιας, με αποτέλεσμα να μην λειτουργούν, την

επιχείρηση εγκατάστασης αιολικού πάρκου στο Πέτρινο Δάσος στη Λέσβο, τον καθορισμό απαράδεκτα χαμηλών τιμών, πολύ κάτω της μέσης τιμής παραγωγής της ΔΕΗ, για την αγορά της περίσσειας ηλεκτρικής ενέργειας από αυτοπαραγωγούς με αποτέλεσμα 10 σχεδόν χρόνια μετά τη ψήφιση του Νόμου 1559 οι εγκαταστάσεις μονάδων ηλεκτροπαραγωγής από ιδιώτες και οργανισμούς τοπική αυτοδιοίκησης να μετριοούνται στα δάχτυλα του ενός χεριού

Το νομοσχέδιο, πέρα του ότι άρει τα μέχρι σήμερα εμπόδια ανάπτυξης των ΑΠΕ και της συμπαραγωγής, καθορίζει τους κανόνες του παιχνιδιού για όλους (τιμολόγια, και διάθεση ενέργειας κλπ) ενώ καταργεί το ληστρικό για τη ΔΕΗ και την εθνική οικονομία Νόμο 2165 του 1993 της ΝΔ περί δημιουργίας μεγάλων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με το αποικιοκρατικό σχήμα χρηματοδότησης γνωστό ως BOOT ή BOO δίνοντας στη ΔΕΗ το αποκλειστικό δικαίωμα για την κατασκευή και λειτουργία των μεγάλων έργων ηλεκτροπαραγωγής. Αξίζει να επισημανθεί ότι με τις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου θα προκύψει σημαντικό όφελος για τη ΔΕΗ παρά τα όσα ισχυρίζονται ορισμένοι συνδικαλιστές και το κατεστημένο της ΔΕΗ που πριν ένα χρόνο ήταν ένθερμοι υποστηρικτές του συστήματος BOOT.

Σημειώνεται ότι η ΔΕΗ, θα αγοράζει την ηλεκτρική ενέργεια μόνο εφόσον συντρέχουν οι τεχνικοί όροι, σε τιμή χαμηλότερη από το πραγματικό κόστος παραγωγής της στο σύνολο του ενεργειακού της συστήματος. Επιπλέον η ΔΕΗ δεν θα επιβαρύνεται με τις δαπάνες που απαιτούνται για την εγκατάσταση ισοδύναμης μονάδας ΑΠΕ και συμπαραγωγής. Η βασική αρχή της τιμολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας των αυτοπαραγωγών και των ανεξάρτητων παραγωγών στηρίζεται στη θεώρηση ότι το τίμημα θα πρέπει να είναι εύλογο έτσι ώστε να μη ζημιώνεται η ΔΕΗ αλλά αντίθετα να προκύπτουν οφέλη για αυτή. Είναι επίσης αναγκαίο τα τιμολόγια αυτά να έχουν απλή δομή και να λαμβάνεται υπόψη η περιβαλλοντική συνιστώσα που τόσο επίμονα αγνοεί η ΔΕΗ στο σχεδιασμό και τη λειτουργία του συστήματος παραγωγής και μεταφοράς.

Το μέσο κόστος παραγωγής της ΔΕΗ στα νησιά, εκεί και όπου υπάρχει η μέγιστη δυνατότητα εγκατάστασης μονάδων ΑΠΕ, ξεπερνά τις 25 δρχ/kWh και 32 δρχ/kWh για την Κρήτη και Ρόδο αντίστοιχα ενώ το μέσο κόστος των υπόλοιπων νησιών είναι της τάξης των 30 δρχ./kWh. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια των ενδιάμεσων και των φορτίων αιχμής, ώρες λειτουργίας των ανανεώσιμων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, καταναλώνεται καύσιμο Diesel και όχι μαζούτ με κόστος παραγωγής από καύσιμα που ανέρχεται στις 45 με 60 δρχ/kWh. Λαμβάνοντας υπόψη το κόστος παραγωγής στα νησιά, η τιμολόγηση της παραγόμενης από αυτοπαραγωγούς και ανεξάρτητους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας στο νομοσχέδιο, όχι μόνο δεν επιβαρύνει τη ΔΕΗ αλλά στην πραγματικότητα έχει υποεκτιμηθεί τη στιγμή που το 70% και 90% του τιμολογίου γενικής χρήσης ανέρχεται στις 16.28 δρχ/kWh και 20.93 δρχ/kWh αντίστοιχα για αυτοπαραγωγούς και ανεξάρτητους παραγωγούς από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και 13.96 δρχ/kWh για ηλεκτροπαραγωγή από συμπαραγωγή.

Σε ότι αφορά το διασυνδεδεμένο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής της ΔΕΗ τα τιμολόγια αντανakλούν το μέσο κόστος παραγωγής της ΔΕΗ σύμφωνα πάντα με δημοσιευμένα στοιχεία της (μέσο κόστος παραγωγής και μεταφοράς 12.43 δρχ/kWh - προϋπολογισμό της ΔΕΗ για το 1994). Στο κόστος αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη το εξωτερικό κόστος παραγωγή (περιβάλλον, εξάντληση πόρων κλπ.) το οποίο σύμφωνα με μελέτες της Κοινότητας ξεπερνά τις 13 δρχ/kWh. Είναι εμφανές από τα παραπάνω αποτελέσματα ότι η μέση τιμή των τιμολογίων των αυτοπαραγωγών και των ανεξάρτητων παραγωγών είναι κατά πολύ κάτω του μέσου κόστους της ΔΕΗ.